

ВЪРХОВЕН КАСАЦИОНЕН СЪД

РАЗПОРЕЖДАНЕ

гр. София, 12.07.2023 г.

С определение № 50049 от 07.03.2023 г. по гр. д. № 2618/2022 г. състав на IV-то гражданско отделение на ВКС е приел, че са налице предпоставките на чл. 292 ГПК и е предложил на Общото събрание на Гражданската колегия на Върховния касационен съд да постанови тълкувателно решение по следния материалноправен въпрос:

„При определяне размера на дължимата от работодателя разлика съгласно чл. 200, ал. 3 КТ, следва ли и обезщетението за неимуществените вреди от трудовата злополука или професионалното заболяване да се намали с обезщетението и/или пенсията по общественото осигуряване?“.

Произнасянето на ОСГК с тълкувателно решение по този въпрос се налага, поради наличието на противоречива практика на състави на Върховния касационен съд.

В определението на състава на IV-то гражданско отделение е посочено, че в една част от постановените по реда на чл. 290 ГПК съдебни актове, в решение № 77/13.04.2018 г. по гр. д. № 2735/2017 г. на IV-то гр. о. на ВКС, е прието, че дължимото обезщетение за вреди от трудова злополука се определя от сбора на претърпените имуществени вреди (претърпени загуби и пропуснати ползи) и неимуществени вреди. Имуствените вреди се установяват по вид и размер и се кумулират, неимуществените вреди се определят по справедливост и от получената обща сума се намалява полученото обезщетение и/или пенсията по общественото осигуряване съгласно разпоредбата на чл. 200, ал. 3 от КТ. Същото разрешение е възприето и в решение № 321/26.04.2010 г. по гр. дело № 4161/2008 г. на IV-то гр. отд. на ВКС, както и в другите две решения – решение № 227/25.10.2016 г. по гр. д. № 1405/2016 г. на IV гр. о. на ВКС и решение № 208/19 г. от 12.05.2020 г. по гр. д. № 4494/2018 г. на IV гр. о. на ВКС, а също и в решение № 149/13.01.2021 г. по гр. д. № 4301/2019 г. на III гр. о. на ВКС. В последните три решения е изтъкнато и че когато разпорежда, че работодателят дължи обезщетение за разликата между причинената вреда – неимуществена и имуществена, законът не предвижда намаляването да се извършва само в случаите на предявени претенции за имуществени вреди.

Съставът на IV-то гражданско отделение изтъква, че противоположно е разрешението, дадено с решение № 54/23.04.2019 г. по гр. д. № 3649/2018 г. на III гр. о. на ВКС, а именно, че хипотезата на чл. 200, ал. 3 от КТ, която предвижда приспадане на обезщетението от общественото осигуряване, е конкретизация на принципа за недопускане на неоснователно обогатяване. Един от случаите на неоснователно обогатяване е когато се плаща два пъти за едно и също нещо, респективно два пъти се задоволява един и същи интерес. В случая, доколкото конкретната норма (чл. 200, ал. 3 от КТ) не допуска неоснователно обогатяване, то тя не допуска два пъти да се обезщетяват едни и същи вреди – веднъж от работодателя, и втори път от общественото осигуряване. Когато

обезщетението от общественото осигуряване компенсира загубата на трудовото възнаграждение, то следва да се приспадне от присъденото обезщетение за пропуснати ползи, причинени от трудовата злополука и изразяващи се в неполучено трудово възнаграждение. Само в този случай неприпадането на сумата би довело до двойно плащане и съответно до неоснователно обогатяване. Обезщетението за неимуществени вреди компенсира причинените болки и страдания чрез предоставяне на други блага. Това обезщетение, съответно неимуществените вреди нямат връзка с обезщетението по общественото осигуряване, което компенсира загубата на трудовото възнаграждение, представляваща имуществена вреда от вида на пропуснатата полза. Поради това получаването на двете обезщетения – за неимуществени вреди по чл. 200 от КТ и обезщетението от общественото осигуряване, компенсиращо загубата на трудовото възнаграждение, не е двойно плащане и не води до неоснователно обогатяване, а напротив – до пълно и справедливо обезщетение на причинените видове вреди. В същия смисъл е и посоченото решение № 43/08.02.2013 г. по гр. д. № 174/2012 г. на IV гр. о. на ВКС, в което също по правен спор по чл. 200 от КТ е прието, че в нарушение на закона – чл. 51, ал. 1 от ЗЗД, въззивният съд е приспаднал от дължимото обезщетение за неимуществени вреди сумата, която е изплатена на ищеца като обезщетение за временна неработоспособност; прието е и че това плащане касае имуществените вреди на ищеца.

В заключение касационният състав е формирал извода, че противоречивото разрешаване в практиката на ВКС по чл. 290 ГПК на поставения материалноправен въпрос по тълкуването и приложението на чл. 200, ал. 3 от КТ, но уточнен и конкретизиран съгласно т. 1, изр. 3 от тълкувателно решение № 1/19.02.2010 г. на ОСГТК на ВКС, е основание по чл. 292 ГПК да се предложи на Общото събрание на Гражданската колегия на ВКС да постанови тълкувателно решение по него.

Предвид горното и на основание чл. 128, ал. 1 ЗСВ вр. чл. 3 от Правилата за приемане на тълкувателни решения от Общото събрание на Гражданската колегия, Общото събрание на Търговската колегия и Общото събрание на Гражданската и Търговската колегия на Върховния касационен съд следва да се образува тълкувателно дело на Гражданската колегия на ВКС

С оглед гореизложеното

РАЗПОРЕЖДАМ:

I. Да се образува тълкувателно дело № 1/2023 г. по описа на ВКС – Гражданска колегия, за приемане на тълкувателно решение по следния въпрос, поставен в определение № 50049 от 07.03.2023 г. по гр. д. № 2618/2022 г. на ВКС, IV гр. о., на основание чл. 292 ГПК:

„При определяне размера на дължимата от работодателя разлика съгласно чл. 200, ал. 3 КТ, следва ли и обезщетението за неимуществените вреди от трудовата злополука или професионалното заболяване да се намали с обезщетението и/или пенсията по общественото осигуряване?“.

II. На основание чл. 6 от Правилата за приемане на тълкувателни решения от Общото събрание на Гражданската колегия, Общото събрание на Търговската колегия и Общото събрание на Гражданската и Търговската колегия на Върховния касационен съд определям **комисия** за изготвяне на проект за тълкувателно решение в състав: докладчик:

съдия Владимир Йорданов, членове на комисията: съдия Велислав Павков и съдия Димитър Димитров.

Ш. Делото да се докладва на посочената комисия за произнасяне по чл. 7.1 от Правилата за приемане на тълкувателни решения от Общото събрание на Гражданската колегия, Общото събрание на Търговската колегия и Общото събрание на Гражданската и Търговската колегия на Върховния касационен съд.

IV. Настоящото разпореждане да се публикува на вътрешния и външния сайт на ВКС - секция „Тълкувателни дела“, заедно с определение № 50049 от 07.03.2023 г. по гр. д. № 2618/2022 г. на ВКС, IV г. о.

**ГАЛИНА ЗАХАРОВА –
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
ВЪРХОВНИЯ КАСАЦИОНЕН СЪД**